

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

01 נובמבר 2017

תלה"מ 63939-06-17 א. ואח' נ' ש. ואח'

לפני כבוד השופט ארז שני

המבקשת: א. ש.

נגד

המשיבים:

1. י. א.

2. אגף הרווחה עיריית

נוכחים:

המבקשת וב"כ - עו"ד אפרת חורי-הרוש

המשיב וב"כ - עו"ד מאיה בורוכוב

האפוטרופוס לדין - עו"ד רותם גליקסברג (מטעם הסיוע המשפטי)

פקידת הסעד (גב' רחל גרינשטיין, עו"ס) לא התייצבה

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 19, 68](#)

מיני-רציו:

* הכרעה בתביעת משמורת – לנוכח כיבוד רצון הבת, ועדת התסקירים המליצה ולו באורח זמני, לפצל את המשמורת בשני הקטינים, הבת אצל האב, הבן אצל האם. ביהמ"ש סבר כי אין מקום בנסיבות להותיר את התיק פתוח וכי יש ליתן פס"ד. בהמשך לכך, בחן ביהמ"ש האם יש לקבוע משמורת משותפת. נוכח מסקנתו השלילית, נבחנו השאלות בידי מי תהא המשמורת והאם יש לפצל בין האחים.

* משפחה – משמורת קטינים – קביעתה

* משפחה – משמורת קטינים – טובת הילד

* משפחה – משמורת קטינים – רצון הילד

* משפחה – משמורת קטינים – משמורת משותפת

תביעת משמורת. ראשיתה של הפרשה בעתירת האב לקבל לידי את המשמורת על הקטינים (בת ילידת 2006 ובן יליד 2008) וזאת נוכח סברתו, כי המצב אשר שרר בבית האם הפך לבלתי אפשרי עבור הקטינים. בשל כאוס בבית האם והתרשמות הגורמים המקצועיים וביהמ"ש בדבר סיכון לקטינים, נקבע כי המשמורת הזמנית בקטינים תעבור אל האב. אין מחלוקת כי רצונה הברור של הקטינה הוא להיות במשמורת אביה ולהפוך את ביתו לבית מרכזי. יצוין כי בית האב "דתי" ואילו הקטינים גדלו בבית חילוני. ועדת התסקירים ממליצה ולו באורח זמני, לפצל את המשמורת בשני הקטינים, הבת אצל האב, הבן אצל

האם. את התרופה להפרדה בין השניים ראתה פקידת הסעד בקיום תדירות מפגשים גבוהה בין האחים. האפוטרופא לדין של הקטינים מתנגדת להפרדה.

ביהמ"ש לענייני משפחה פסק:

ראשית, ובניגוד להמלצת ועדת התסקירים ליתן החלטה זמנית, ביהמ"ש סבור כי אין להשאיר את המצב פתוח וכי יש ליתן פס"ד בעניין המשמורת וזאת ממספר טעמים. ראשית, לכל אחד מן הצדדים ולקטינים בעיקר עומד עיקרון סופיות הדיון. צריך אדם לדעת כי משפט החל ומסתיים ואין הוא מתנהל על פני שנים, כ"חבר מתהפכת" המכתיבה את התנהלות הצדדים שוב ושוב; שנית וחשוב מזה, יש להביט בדברים מנקודת מבטם של הקטינים: פעם אחת חיו הם בבית אמם אך בעיקר "נשענו" על הסבתא; פעם שניה החל כאוס בבית האם כשבאת כוח האם הסבירה כי רק כעת חלף; פעם שלישית הורה ביהמ"ש על העברתם לבית האב ועתה ממליצים לא רק לפצל בין האחים המלצה שגם פקידת הסעד, ביושרתה, תיארה כחריגה ועוד להוסיף ולהגיד לקטינים שגם מצב זה הוא זמני. קטין אינו חפץ העובר מיד ליד ולכל בר דעת ברור כי קטין זקוק ליציבות בחייו וכמה שפחות בזמניות. לפיכך, ביהמ"ש מתכוון לפסוק כאן ועכשיו בעניין המשמורת, שהרי הכל יודעים כי פסק דין למשמורת לעולם אינו סופי ובהינתן נסיבות משתנות ניתן לשוב ולעתור לשינוי המשמורת שוב ושוב, עד לבגירתו של קטין.

לעניין טיב המשמורת: האם משמורת יחידנית או האם משמורת משותפת. משמורת היא ניהול חיי השגרה של קטין ואין היא בהכרח קשורה לזמני שהות של כל קטין עם מי מהוריו ולכן, משמורת משותפת אינה בהכרח זמני שהות שווים. הואיל וכך קבעה הפסיקה בשעתו, כי כדי שיורה ביהמ"ש על משמורת משותפת צריכים להתקיים שורה של תנאים. אלא שעם התקדמות הזמן התנאי המרכזי על-פיו תידחה או תתקבל משמורת משותפת הוא קיום תקשורת טובה וכבוד הדדי אגב גילוי רצון טוב, בין ההורים. לא זה המצב בכאן, ולכן, על אף קיומם של טעמים התומכים במשמורת משותפת ובהם כי כך הסכימו הצדדים בשעתו וכי משמורת משותפת "תשדר" לשני הקטינים חשיבות שווה לשני ההורים – ביהמ"ש סבור כי אין להורות בענייננו על משמורת משותפת.

בהמשך למסקנה זו, ולאחר עמידה על אלמנטים של סיכון בהתנהלות האם, ושעה שברור כי טובת הקטינה להיות במשמורת אביה, בימה"ש מורה כי הבת תהיה במשמורת האב.

בהמשך לקביעה זו, בחן ביהמ"ש האם יש צורך להפריד בין האחים, תוך התייחסות בין היתר לעובדה שבית האב דתי והקטינים גדלו בבית חילוני. בסופו של יום, בהינתן הקשר בין האחים ביהמ"ש סבור כי אין לפצל ביניהם. הואיל וכך, משעה שהאח בעצם הולך אחר אחותו נקבע כי המשמורת בקטינים בידי האב. פקידת הסעד תשאף לעשות ככל הניתן כדי להגיע לזמני שהות שוויוניים לפחות בכך.

פסק דין

עוד בטרם אתאר את ההליך אומר, כי מצוותו של בית המשפט העליון היא להכריע בסכסוכים הנוגעים למשמורת קטינים וזמני שהות במועד המוקדם ביותר האפשרי. פשיטא, נאסר על ערכאה דיונית "לגרור רגליים", להיקלע לכלל סחבת שעה שכל יום בחייו של קטין הוא משמעותי.

מן הסתם זהו הטעם מדוע בחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות קרויה תובענה על-פי החוק לעניין קטינים בשם "בקשה", ללמדך כי התכוון המחוקק שלא יתנהלו תיקים שכאלה על פיקוח זמנים מתון, האופייני למשל לתביעות כספיות או אזרחיות.

צריך אולי בטרם פתיחה להביע תודה לשירותי הרווחה ב....., בין אם בעטיי, בין ברצון טוב – כנראה השניים נכונים. התובענה נפתחה בחודש יוני 2017 וביום 02.10.2017 כבר היה מונח על שולחני תסקיר, ועדת תסקירים בהיקף נכבד התקיימה בימים אלה. לאמור, כי בתוך הזמן אשר חלף, בין ה- 02.07.2017 עת נודה לשירותי הרווחה על הצורך במעורבותם, קיימו שירותי הרווחה את מלאכתם כולל התייצבות לדיון, עד היום. אין מדובר בעניין של מה בכך.

ראשיתה של הפרשה בעתירתו של אב לקבל לידי משמורת בשני ילדים: הבת ילידת שנת 2006; הבן יליד שנת 2008.

אומר ואציין כי על-פי האמור בתובענה ועפ"י התרשמותי, מצא עצמו האב ולו מהבחינה הסובייקטיבית במצב של חוסר ברירה, תוך שהוא סובר כי המצב אשר שרר בבית האם הפך לבלתי אפשרי עבור הקטינים.

בלשונו של האב במבוא לתביעתו התעורר בליבו חשש שהילדים נקלעו למצב בלתי הפיך, תוך שסובלים הם מנזק.

אין עורר כי האמור בכתב התביעה לעניין הקטינה כמי שיש לה הפרעות קשב וריכוז ובעיות רגשיות כאלה ואחרות, אמת היה ואין גם עורר כי לקטינה היו גם בעיות לימודיות וגם בעיות התנהגותיות.

למעשה, האב פרש תמונה רגשית כתמונה עובדתית ולפיה למעשה היווה ה"עוגן" המרכזי לקטינים ביתה של הסבתא, אמה של האם.

למעשה, טען האב כי נשקף וכפי שאומרת באת-כוח האם בתבונתה "סיכון לקטינים", בשל הזנחתם והזנחת צורכיהם ועל רקע נוכחותם בבית האם שהוא בית סוער שיש בו כדי להזיק לקטינים.

פרט לדיון היום מצאתי עצמי מקיים שלושה דיונים נוספים בתובענה.

כבר בדיון שהתקיים ביום 16.07.2017 מצאתי לציין כי אכן, חצי שנה "הסתובבה" הקטינה, כבת 11 ללא השגחה שעות רבות, לאחר שהודיעה שאין היא מוכנה להיות בצהרונית מסוימת והמצב הונצח כפי שהוא.

כבר באותה החלטה ציינתי את דברי האם, כי ארבע מחברותיה פנו אל הקטינה והודיעו לה כי עליה לדבוק בעמדת האם במשפט ומוטב לה לציית, גם שאלתי היכן היתה האם, להגן על הקטינה, אל מול אותן "חורשי טובתה של האם" וברור לי כי בעברית יש ביטוי "חורשי..." , אך לא של טובה.

אין ויכוח כפי שעולה אף מאותה החלטה, כי האם פרסמה ברשתות החברתיות כתבי פלסטר בלשון גסה נגד האב ורעייתו, ראייתה לפחות אותה עת את האב כפי שהיא כותבת, היתה כפח אשפה וזבל וכמי שראוי לעונש משמיים, היא אף עסקה בגיוס מימון כדי שיידע ויוכח לציבור שהאב ורעייתו הם מקום של אנשים רעים, שקרנים וכו' ומצאתי כי הילדים הפכו נושא לרכילות "עסיסית".

האם פנתה אף לסגן ראש העיר אשר התבקש על-ידי האם לסלק את אשתו של האב ממקום עבודתה.

נאלצתי לומר באותה החלטה שמדובר בהתנהגות שהיא חסרת סבירות או אחריות הורית, למעשה מדובר בחוסר גבולות.

בנתיי גם את התנהגויות האב ממנו גם לא חסכתי ביקורת, מצאתי כי יש למנות לקטינים אפוטרופא לדין וברור לכל כי כאשר משתכנע בית המשפט שהוריהם של קטינים אינם מסוגלים לייצג כהלכה את האינטרסים שלהם ויש צורך באפוטרופוס לדין, אזי מה שהיה לא יכול לו שיימשך.

כך הגענו לדין הבא אשר התקיים ביום 07.09.2017 והנה, נמצאתי מתמודד באי יכולתה של האם לציית להחלטתי ליתן לקטינה ריטלין כפי ההמלצות הרפואיות הרלוונטיות.

בינתיים הסתבר כי בבית האם מתחוללת "סערה" בנוכחות הקטינים, שעה שיחסי האם ובן זוגה נקלעו לכלל התלהמות רבתי, עד אשר ביקשתי מבן הזוג ליתן הסכמתו ללכת לטיפול זוגי עם האם, שכל תכליתו להימנע ממריבות בנוכחות הקטינים, הא ותו לא.

מאליו ברור היום שהטיפול מעולם לא יצא אל הדרך וסוף דבר שזה לא מכבר נפרדו בן הזוג והאם והאם חזרה להתגורר בבית אמה.

אומר לשבחה של האם שלאורך הדין כולם לא נתקלתי בבעיית אמינות כאשר דובר בדברים שאינם נוחים לאם ולא הכחישה האם, היא הסבירה כהנה וכהנה את הסיבות למעשיה, לעתים לא הסכמתי עם סבירות ודרך מחשבתה, אך אי אפשר לומר על האם כי אינה אומרת אמת. -

כבר ביום 07.09.2017 כתבתי על האם כי זו, בהגינותה אינה מכחישה אף את ה"סערות" שנגרמות עם בן הזוג והם כוללים מריבות עוצמתיות ותדירות במידה שיש בה כדי לסכן את שלומם הרגשי של הילדים.

אותו סיכון אף עלה בתסקיר שירותי הרווחה אשר תהו לדעת האם עוצמת המריבות לא הופכות גם את האם עצמה לבן זוג מוכה, בין באלימות פיזית ובין בכזו שאינה פיזית.

כבר באותו פרוטוקול היה ברור כי הבת רוצה לעבור לאביה, שיש סיכון מסוים שהמשמורת בילדים וביתם העיקרי יפוצל וכבר אז אמרתי כי אין לאותם קטינים במצב אשר נוצר, אלא זה את זה.

ביום 02.10.2017 הודיעה לי האפטרופא לדין כי לשיטתה לאותה עת, חפצו לא רק הבת אלא אף הבן לעבור ולהתגורר עם אביהם. באותו דיון כבר לא היתה מחלוקת כי הקטינים נקלעו למצב של סיכון והאפטרופא לדין הניחה בפניי את החשש שהביעו בפניה שירותי הרווחה, על רקע היותו של בית אב בית דתי בעוד הקטינים גדלו בבית חילוני.

כבר אז אמרתי שהיותו של אדם ושל הורה דתי אינה טעם בפני עצמו להסתייג ממנו כהורה.

כבר באותה העת היה מונח תסקיר שירותי הרווחה לנגד עיניי ובסופו של יום, מהנימוקים שפירטתי שם תוך התייחסותי לשאלת הדת קבעתי, במוני את גורמי הסיכון הנשקפים לקטינים, כי המשמורת הזמנית בקטינים תעבור אל האב.

באותה החלטה אף התייחסתי לדברי פקידת הסעד בתסקיר, דברים עליהם חזרה אף בדיון היום ולפיהם הפכה הקטינה למעין קטין הורי כלפי הבן הצעיר יותר, דבר שבפני עצמו מעמיס עליה רגשית ומהווה סיכון. אני מניח כי שיקול זה אף הוא עמד לעיני ועדת התסקירים אשר בסופו של יום המליצה ולו באורח זמני, לפצל את המשמורת בשני הקטינים.

כבר באותה החלטה אמרתי כי יש לכבד רצונו של קטין כל עוד זה עולה עם טובתו והיום כבר אין מחלוקת כי רצונה הברור של הקטינה הוא להיות במשמורת אביה ולהפוך את ביתו לבית מרכזי ובסופו של יום זו אף המלצתה של ועדת התסקירים.

החלטתי באותו מקום ובכלל זאת תיאור המקרה, שהקטין הושאר לבדו בבית והדלת ננעלה מדברת בעד עצמה ואין אני רוצה להרחיב מעבר לכך בכאן.

השאלה הראשונה עליה אצטרך ליתן את הדעת היא האם לסבור כפי שסברה ועדת התסקירים, לאמור כי יש צורך להותיר את התיק פתוח שמא להכריע בו כאן ועכשיו.

אומר בכמה:

ראשית, לכל אחד מן הצדדים ולקטינים בעיקר עומד עיקרון סופיות הדיון. צריך אדם לדעת כי משפט החל ומסתיים ואין הוא מתנהל על פני שנים, כ"חרב מתהפכת" המכתיבה את התנהלות הצדדים שוב ושוב.

שנית וחשוב מזה, יש להביט בדברים מנקודת מבטם של הקטינים : פעם אחת חיו הם בבית אמם אך בעיקר "נשענו" על הסבתא ; פעם שניה החל כאוס בבית האם כשבאת כוח האם הסבירה כי רק כעת חלף ; פעם שלישית הורה בית המשפט על העברתם לבית האב ועתה ממליצים לא רק לפצל בין האחים המלצה שגם פקידת הסעד, ביושרתה, תיארה כחריגה ועוד להוסיף ולהגיד לקטינים שגם מצב זה הוא זמני. אין אני זקוק לפסיקתו של בית המשפט העליון האומר כי קטין אינו חפץ העובר מיד ליד ולכל בר דעת ברור כי קטין זקוק ליציבות בחייו וכמה שפחות בזמניות.

העולה מן המקובץ שבדעתי לפסוק כאן ועכשיו, שהרי הכל יודעים כי פסק דין למשמורת לעולם אינו סופי ובהינתן נסיבות משתנות ניתן לשוב ולעתור לשינוי המשמורת שוב ושוב, עד לבגירתו של קטין.

השאלה הבאה שעלי לשאול את עצמי נוגעת לעניין טיב המשמורת : האם משמורת יחידנית או האם משמורת משותפת.

ישנם לפחות שני טעמים שיכולים לתמוך ברעיון המשמורת המשותפת כי כך הסכימו הצדדים בשעתו, אלא ששני הצדדים טוענים היום : "כולה שלי" והרי משמורת משותפת צריכה להסכמה, לרוב. --

הטעם השני שמשמורת משותפת "תשדר" לשני הקטינים חשיבות שווה לשני ההורים ואל יהא קל הדבר, שכן רצונה של הבת להתגורר עם האב משקף סיכון של התנכרות הבת לאם או אי מתן הערכה מלאה לאם ולמאמציה. לא פשוטים הדברים.

אלא שבבוא ערכאה דיונית להחליט והרי אין לה את הפריבילגיה שלא להחליט, אין מצופה מן הערכאה הדיונית לברוא דין במקום בו קיים דין.

משמורת היא ניהול חיי השגרה של קטין ואין היא בהכרח קשורה לזמני השהות של כל קטין עם מי מהוריו ולכן, משמורת משותפת אינה בהכרח זמני שהות שווים.

הואיל וכך קבעה הפסיקה בשעתו, כי כדי שיורה בית המשפט על משמורת משותפת צריכים להתקיים שורה של תנאים. אלא שעם התקדמות הזמן התנאי המרכזי על-פיו תידחה או תתקבל משמורת משותפת הוא קיום תקשורת טובה וכבוד הדדי אגב גילוי רצון טוב, בין ההורים. לא זה המצב בכאן.

בצער צריך אני לדחות את רעיון המשמורת המשותפת ומבין אני כי גם שירותי הרווחה הפכו בעניין בדעתם ובאו לכלל מסקנה דומה לשלי, מטעמיהם הם.

כעת יש צורך להכריע בשאלה מי יהיה המשמורן בקטינים.

מסבירה לי באת-כוח האם וכבר אמרתי שליבי ליבי עם האם, כי אלמנט המסוכנות נעלם עם היעלמותו של בן הזוג ואינני בטוח כלל וכלל שזה המצב, שכן אותן חברות ששוחחו עם הקטינה, עניין שכלל לא היה מוכר לפקידת הסעד, לא נעלמו והסבר לפעולותיה של האם כפי שתיארתי לעיל לא ניתן.

ברור כי הפצת מידע כוזב ברשתות חברתיות אודות הקטינים הוא עדיין אלמנט סיכון, ברור כי רדיפת האב ומקום עבודתה של בת זוגו הוא אלמנט סיכון שאין כל ביטחון שיחזור על עצמו, אך קיים ברקע.

מסבירה באת-כוח האם כי אנשים עושים טעויות ומוסיפה פקידת הסעד כי האם מטופלת, נוטלת אחריות על מעשיה ואם תרצה "לשתול" מילים בפיה של פקידת הסעד תאמר כי הפרוגנוזה חיובית.

נכון שלא צריך לזקוף לחובת האם ולנצח טעויות שעשתה בעבר, אלא שלא חלף מספיק זמן כדי לומר כי חל שינוי משמעותי ויש להתעלם מאירועי המסוכנות זה מקרוב אירעו.

מחדלה של האם מלהבין בזמן ומקום אמיתי את הסיטואציה אליה נקלעו הקטינים כאמור, בעטיים של אלה הרבים עמה ובעטיים של אלה החפצים בטובתה מחייב חלוף זמן על-מנת שהשינוי יהא ברור.

מסבירה לי פקידת הסעד כי אלמלא רצונה של הקטינה, יכול והיתה שוקלת העברת שני הקטינים בחזרה למשמורתה של האם. בכוונה מתייחס אני לנקודה זו, שכן על דרך ההקצנה אני יכול לראות בה העדפה של האם.

הכלל הוא שבית המשפט לא בנקל יסטה מחוות דעתו של מומחה שהוא עצמו מינה ופקידת הסעד הינה מומחה לכל דבר ועניין לצורך סוגיה זו. אלא שבדעתי לסטות גם לסטות מתפיסתה של פקידת הסעד בעניין זה, שהרי חוות דעתה הוסברה על ידה בדיון היום בכמה טעמים:

ראשית, אומרת היא כי הילדים גדלו שנים אצל האם – אלא שזאת ידענו אף בטרם העברנו את המשמורת לאב והדין עצמו מבין כי העבר, במיוחד עבר ש"הסתבך" בהמשכו מאפשרת העברת המשמורת.

שנית, מסבירה פקידת הסעד כי הקטין אינו רוצה להחליט – אך בכך אין טעם למוסרו לידי האם.

שלישית, מסבירה פקידת הסעד כי הקטין קשור מאוד לאמו וזקוק הוא לה – מאמין אני כי כך הם אכן פני הדברים, אך אין בכך צורך לבטל את שהות הקטינים בבית יציב או להתעלם ממה שכינתה פקידת הסעד "המהפכים בחיי האם".

בסופו של דבר, כאמור, בחרה ועדת התסקירים לפצל את המשמורת, לאור כיבוד רצונה של הבת, בין הבת אשר תהא במשמורת האב והבן שיהא במשמורת האם ואומרת פקידת הסעד כי אכן, לא בנקל ייפגעו יחסי "אחחות".

הבה נאמר את האמת: הקטינה רוצה להתגורר עם אביה, היא נחרצת ברצונה זה ולאור כל האמור לעיל צדקו שירותי הרווחה כאשר סברו כי עוצמת הרצון גם הזמן המעט אשר חלף מאז עברה הקטינה למשמורת האב, די בה שלא להכריח את הקטינה ובכך אולי להחמיר את מצבה הרגשי, להיות במשמורת אמה.

ער אני לכך שהאם, לדעתי ובראותי את טובת ילדיה, מתנגדת להפרדה בין האחים וסבורה היא כי טובתם להיות במשמורתה, גם האב אינו סבור כי יש צורך להפריד בין האחים ועוד מעט קט אדון בשאלה זו.

ואולם, שעה שברור כי טובת הקטינה להיות במשמורת אביה, אזי כך אני מורה.

השאלה הבאה הניצבת בפניי היא האם יש צורך להפריד בין האחים. כאמור, המלצת שירותי הרווחה הינה לבצע הפרדה שכזו והאפוטרוף לדין של הקטינים מתנגדת לכך ואומרת כי קיימת אפשרות שהופעל לחץ על הקטין, אולי אף על הקטינה לבקש להיות עם האם, לשיטתה הקטינים אינם רוצים בפיצול ואינה משוכנעת כי יש מקום להפריד בין האחים. למען האמת, לא מפי הקטינים תוכרע השאלה.

נדמה לי כי פקידת הסעד הבינה אותי היטב אגב הדיון, שעה שהסברתי כי חש אני רתיעה עזה מלפצל בין האחים. שני קטנים אלה חוו לא מעט בשנה האחרונה לפחות והבעתי חשש כי בעולמם הרגשי יש להם את הוריהם האוהבים אותם לכל הדעות ואני מתכוון שני ההורים. אלא שאל מול ה"סערות" אין להם אלא זה את זה.

ואכן, הכבדתי על פקידת הסעד עד שכמעט קצה היא בי, כהנה וכהנה בשאלות על טיב יחסי הילדים וכך למדתי ממנה: אמרה לי פקידת הסעד והסתבר שהדברים מצאו להם הד בהחלטה קודמת, כי הקטינה הורית כלפי הקטין והוא קשור ומחובר אליה. את התרופה להפרדה בין השניים ראתה פקידת הסעד בקיום תדירות מפגשים גבוהה בין האחים, כך שהקשר האמיץ הקיים ביניהם יתקיים שוב ושוב ושוב, לא מעט פעמים במשך השבוע ובסופי השבוע.

אמרה פקידת הסעד כי ממילא ילון הקטין פעמיים בשבוע אצל אביו וישהה, מן הסתם עם אחותו, פעמיים נוספות למספר שעות תבקר הבת אצל אמה וכמובן בסופי השבוע ובחגים שוב ישו הקטינים יחדיו.

למען האמת, מבין אני את הפרקטיקה שבתשובתה של פקידת הסעד.

אלא שהמסר כלפי הילדים יהא כי לכל אחד מהם בית עיקרי שונה.

הקטינה ניצבת בפתחו של גיל ההתבגרות על הרחבת המעטפת החברתית האופיינית לגיל זה וחושש אני כי מי מהילדים, וזה יכול לקרות לשניהם, יחשוב כי מי מההורים "יותר" עליו.

הלוואי וידעתי "לצעוק" באוזני הקטינים בוקר, צהריים וערב כי איש מן ההורים לא ויתר עליהם, כי שניהם אוהבים אותם וכל אחד מהם על השגיאות ועל ההצלחות, עשה כמיטב יכולתו למענם.

המשפט האמריקאי מתבטא במונח "הורה שהוא טוב דיו", להבדיל מהורה אופטימאלי או מהורה ראוי.

אנו מבינים כי הורה בן אדם הוא, עושה הוא טעויות, אין לו אלא את ניסיונו, בינתו ורגשותיו ואני בספק גמור האם ימצא ילד שיאמר כי גדל הוא אצל הורה מושלם. הורה אינו צריך להיות מושלם, אלא צריך להיות סביר, אוהב ואכפתי, לאמור הורה שהוא טוב דיו.

ברור לי כי בין השיקולים ששקלו שירותי הרווחה היתה הסיטואציה כי אם הורה על העברת המשמורת בקטין לידי אביו, כמו חייבתי אותו לעבור מאורח חיים חילוני לדתי והדברים אינם פשוטים כלל ועיקר.

יכול אני להוסיף על חוות דעתם של שירותי הרווחה ולומר כי אוי יה לנו אם יתחילו שירותי הרווחה ומשפחתו לריב עם הקטין על מצוות הדת, אך בעיה כזו יכולה להיווצר בשעות הביקור ושעה שאנו מדברים על זמני שהות רחבים מאוד, כמעט ואין לשאלה משמעות למעט שאלת בית הספר בו ילמד הקטין ועל כך עמדה פקידת הסעד בהסבירה את מארג שיקוליה.

אומר כי בהמלצתה, כך הסבירה לי פקידת הסעד, נשאלה פקידת הסעד אף על עובדת נוכחותה של הסבתא כעמוד תווך בחיי הקטינים ובית הסבתא הוא ביתה העיקרי של האם.

אלא שבין החומרים המונחים בפניי, כתבי הטענות השונים גם אמירותיה של האפטרופא לדין מצאתי כי לסבתא חיים משלה, צרכים משלה וכל רצונותיה הטובים, גם בעבר, לא תמיד הצליחו להביאה לכפות דעתה על בתה ולמען נכדיה.

בכלל, לא מצופה מבית המשפט לבנות מרקם או מבנה משפטי מחייב השעון על צד ג' שכלל אינו צד להליך.

לסבתא הזכות לחיות את חייה כרצונה ואני אינני רשאי לחייבה לעשות מאום. הילדים ילדי ההורים הם והאחריות לגידולם הינה של ההורים.

אגב התקדמות ההליכים מצאתי עצמי עוסק בבקשות שעניינם שימור המועדונית או שימורו של חוג כזה או אחר והדברים אופייניים לבעייתיות שיכולה להתרחש גם במצבים של משמורת מפוצלת.

אומר כי אני סבור, בוודאי בגילאים כמו כאן, כי יש להבדיל בין לימודים לבין מועדונית, חוג או צהרון.

במילים אחרות, לימודים ובית ספר קריטי, חשוב ולא ניתן לוותר עליו. צהרון או מועדונית מועיל, מסייע, חשוב, תמיד ניתן להמירו בנוכחות הורה.

לאור האמור לעיל טרדה לוגיסטית בהיעזרות במועדונית או צהרון פלוני או אלמוני גם אם ישתלב בהם קטין, לא תהא שיקול לעניין המשמורת והורה המקבל משמורת ומתגורר בעיר אחרת, אינו חייב לטרוד עצמו בהסעות הלוך ושוב למועדונית.

משמורת, משמעה ניהול חיי השגרה של קטין וגם אם מפריע לקטין בן שמונה ניתוקו מהמועדונית אותה הכיר, מדובר בנזק נסבל.

מאליו ברור כי ההכרעה בשאלת המשמורת מותירה את האחריות ההורית והאפוסטרופסות, מושגים שהם זהים בעיניי, בידי שני ההורים.

במילים אחרות, יכולה האם לומר כי חפצה היא שבנה יקבל חינוך חילוני, יכול האב לומר כי רצונו בחינוך חרדי (לא כך הוא אומר). באין הסכמה בין ההורים, כך לשון החוק, יכריע בית המשפט.

אלא שהאב אומר כי מוכן הוא לחינוך ממלכתי-דתי בבחינת פשרה בין השקפת עולמו לבין השקפת עולמה של האם.

אמשיך מכאן ואומר, כי שמירת מטרה של ועדת התסקירים לאמור קשר אמיץ והדוק של הקטין עם אמו אינה בהכרח עניין של משמורת. היא עניין של קביעת זמני שהות, כך שיוכל הקטין ליהנות מאמו רב ככל הניתן. הצורך לסדר לקטין בית ספר, תרופה כזו או אחרת, השגחה בשעה שנותר הוא בבית וכו' – דווקא במבחינים אלה עדיין לא הצליחה האם.

בהינתן הקשר בין האחים לא סברתי מפקידת הסעד שיש בידי די כדי לפצל ביניהם.

אזכיר לאב ואומר אך גם לאם, כי קבלת משמורת אינה מעניקה עדיפות הורית, אך מטילה היא על ההורה המשמורן חיובי יתר והמרכזי שבהם, עוד בטרם הניח לחם על השולחן ותרופה על המדף, היא לדאוג לקיומו של קשר הדוק, מכבד וטוב עם ההורה האחר.

לא כך ייעשה – ברור שדי בכך כדי להפקיע את המשמורת ומבקש אני לומר לצדדים גם אם בענווה, כי היכרותם עמי צריכה להבטיח להם שלא אהסס לבטל את המשמורת, במידת הצורך.

הואיל וכך, משעה שהאח בעצם הולך אחר אחותו ולא בחרתי באופציית הפיצול, תהא המשמורת בקטינים בידי האב.

זמני השעות יהיו כפי שהמליצה ועדת התסקירים.

ניתנות סמכויות לפקידת הסעד אשר במחלקת הרווחה בעיריית , זאת על-פי [סעיפים 19 ו-68 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#) לקבוע, לשנות, לצמצם ואף להרחיב את סדרי הראיה שבין כל אחד מיחידה ההורים לבין [הקטינים](#). [תוקף המינוי לשנתיים](#).

אגב הפעלת סמכויותיה, לא תהא פקידת הסעד נזקקת להסכמת הצדדים או מי מהם.

תשאף פקידת הסעד לעשות ככל הניתן כדי להגיע לזמני שהות שוויוניים לפחות בבן, בכלל זאת לינות באמצע השבוע ויעשו זאת בתוך שלושה חודשים מהיום.

בשלב זה יבצע האב את הסעות הקטינים לבית האם ומבית האם, תוך שרשאי הוא בתוך שנה מהיום להגיש תובענה לעניין ההסעות, במידת הצורך.

בנסיבות העניין אין אני עושה צו להוצאות.

המזכירות תסגור את התיק.

ניתן והודע היום י"ב חשוון תשע"ח, 01/11/2017 במעמד הנוכחים.

ארז שני, שופט

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

ארז שני 54678313-/-

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה